

Una forta olor de petroli

Els mitjans de comunicació del món occidental, en general, ens estan venent una història de bons i dolents en el tema estrella de la crisi del Golf Pèrsic. Al president iraquí, Saddam Hussein, se li ha dit de tot, des de Hitler àrab a lladre de Bagdad. Està clar que és el dolent de la pel·lícula, el nou Khomeyni que amenaça el món occidental, el nou Gaddafi patró de terroristes. El paper de bons els toca als *marines* nord-americans, que s'estan desplegant pels països de l'àrea per defensar els pobres àrabs (saudites i veïns) de les ambicions del Hitler àrab que els amenaça amb el seu potent exèrcit.

La realitat és força complexa i no admet simplificacions però ningú pot negar que la causa fonamental del conflicte és el petroli. Els Estats Units no poden invocar la defensa de la democràcia, com després de la segona guerra mundial per desplegar el seu domini militar sobre l'Europa occidental perquè al Golf Pèrsic no hi ha democràcies, sols reis, emirs i dictadors asseguts sobre les majors reserves petrolíferes del món. El fons del problema, doncs, és que un dels dictadors de l'àrea, l'iraquí, actua per lliure i amb les seves ambicions hegemòniques sobre el Golf Pèrsic i el món àrab amenaça l'estabilitat dels règims pro-occidentals dels països petrolífers i els actuals equilibris estratègics de la zona del Pròxim Orient, una de les més delicades i inestables del món.

Com que els àrabs són incapaços d'unir-se, com no sigui contra Israel, les potències occidentals han enviat importants contingents militars a la península aràbiga (Aràbia Saudita, Emirats Àrabs Units i Qatar) perquè quedi clar que les tropes de Saddam Hussein no poden seguir avançant sense exposar-se a una guerra amb els occidentals. Aràbia Saudita ha estat posada sota control militar dels Estats Units, com ho va ser l'Ale-

manya occidental després de la segona guerra mundial. Israel ja ha dit que una entrada de tropes iraquianes a Jordània seria considerada un *casus belli*. Turquia, país membre de l'OTAN, està sota el paraigua militar nord-americà. Així s'ha aixecat una barrera militar al voltant d'Iraq per evitar que intenti noves expansions a costa dels seus veïns.

Aquest enorme desplegament de forces militars nord-americanes a la península aràbiga, sense precedents des de la guerra del Vietnam, no sembla efectuar-se sols per uns quants mesos i tot apunta a una planificació d'uns quants anys. Guanyada la guerra freda amb l'URSS, els Estats Units desplacen el centre de gravetat de la seva projecció militar internacional del continent europeu al Pròxim Orient. Per això l'alt comandament militar soviètic ja ha aixecat la seva veu d'alarma perquè veu expandir-se ràpidament l'hegemonia nord-americana ara

per la península aràbiga i el Golf Pèrsic, perllongant l'arc defensiu del sud de la Mediterrània que fins ara acabava a Turquia i que s'està estenent a l'oest del continent asiàtic. Els militars soviètics veuen un perill de futur per al seu conflictiu Caucas, on diferents pobles àzeris, armenis i georgians es barallen entre si i demanen independència. Ara els nord-americans estan molt prop i podrien sentir-se temptats a influir en la regió.

A l'escenari del conflicte uns i altres juguen a guanyar temps. Iraq pretén consolidar el fet consumat de l'annexió de Kuwait. Aguantar la tempesta fins que afluixi. Els Estats Units, mentre acumulen forces militars a la zona, confien en l'efecte d'estrangulament de l'embargament internacional. Bush, sense descartar l'ús de la força per a fer retrocedir l'Iraq, espera que l'aïllament econòmic i militar sigui suficient. Saddam Hussein juga hàbilment amb el tema dels ostatges, és a dir, amb l'opinió pública del món occidental. Perquè els dictadors no han de preocupar-se de la seva opinió pública (a Iraq qualsevol dissensió política pot acabar amb la mort del dissident, com ha estat el cas de milers de comunistes, xiïtes pro-iranians i kurds independentistes o autonomistes) però els governs occidentals sí, ja que cada cert període de temps han de passar la revàlida de les urnes. A Saddam Hussein el seu poder no li ve ni de les urnes ni de l'opinió pública.

La situació d'enorme tensió generada per la invasió iraquiana de Kuwait està controlada i uns i altres mesuren els seus passos. L'acumulació de forces tant pot conduir a una guerra com a evitar-la. En definitiva, no hi ha ni bons ni dolents sinó interessos i ambicions enfrontats sobre un mar de petroli.

Antoni Reig